

PATENT EĞİTİMİ

SEVCAN KALENDER

Patent Vekili- Yüksek Kimyager

sevcn.kalender@destekpatent.com.tr

Buluş Nedir ?

Teknik bir probleme, yeni bir **teknik** çözüm getirilmesi veya bir işin gerçekleştirilmesi için önerilen yeni metotlar ya da yeni ürünlerdir.

Günlük yaşamda, bir ressamın, bir müzisyenin, bir futbolcunun tekniğinden bahsedilebilir ancak patent terminolojisindeki anlamıyla «**teknik**» günlük yaşamda kullanılan bu kavramdan farklıdır.

Teknik Özellik

Bir buluşun teknik özellik içermesi için, ulaşılan teknik etkinin değerlendirilmesinde kişinin sübjektif değerlendirmesi değil, ulaşılan sonucun açık, tartışmasız, ölçülebilir ve tekrarlanabilir bir sebep ve etkisi olup olmadığı dikkate alınmalıdır. Örneğin bir gıda ürününün lezzetinin azlığı veya çokluğu, insan zihninin sübjektif bir değerlendirmesidir ve teknik özellik içermez.

Özetle patent terminoloji dahilinde **teknik özellik**;

- Tabiat güçlerinin, planlı bir şekilde, öngörülebilir bir sonuca ulaşmak üzere kullanılması
- Uygulanabilir olma, somut sonuç meydana getirme,
- Kesinlik ifade etme ve tekrar edilebilir olma.

BULUŞÇU KİMDİR?

Bir problemi çözmek ya da bir işi insanlar için daha kolay hale getirmek için yaratıcı fikirler düşünen kişidir.

BULUŞ NASIL OLUŞUR?

- Bazen, daha önce hiçbir şekilde var olmayan, tamamen yeni bir buluş icat edilebilir.
- Bazen de, var olan buluşlar üzerinde geliştirmelere gidilerek icat yapılabilir.

BULUŞ NASIL OLUŞUR?

Zaman/Meşakkat

Az Zaman/Az
Meşakkat

0 Zaman/0
Meşakkat

GÖRÇEK

İcad Eden *Fikret KAFTAN*

İhtira Berat No. 4029

GÖRÇEK Makinesinde
Resminizi Çekerken

1 — Düşmeyi heyecana kapılmadan
Sükunetle basınız

2 — Poz alırken her zamanki gibi
durmaya gayret ediniz.

1 — On Poz Çekene bir Poz Kart
Yirmi Poz çekene 1-13X18
Agrandisman hediye edilir.

2 — Her ay muvaffak olunmus en
güzel Poza 1 — 24X30
Agrandisman hediye edilir.

GÖRÇEK Foto Üstün

ANKARA Anafartalar Cad. No. 69

Tel. 13792

KORUMA

GİZLİ TUTARAK

PATENT BAŞVURUSU YAPARAK

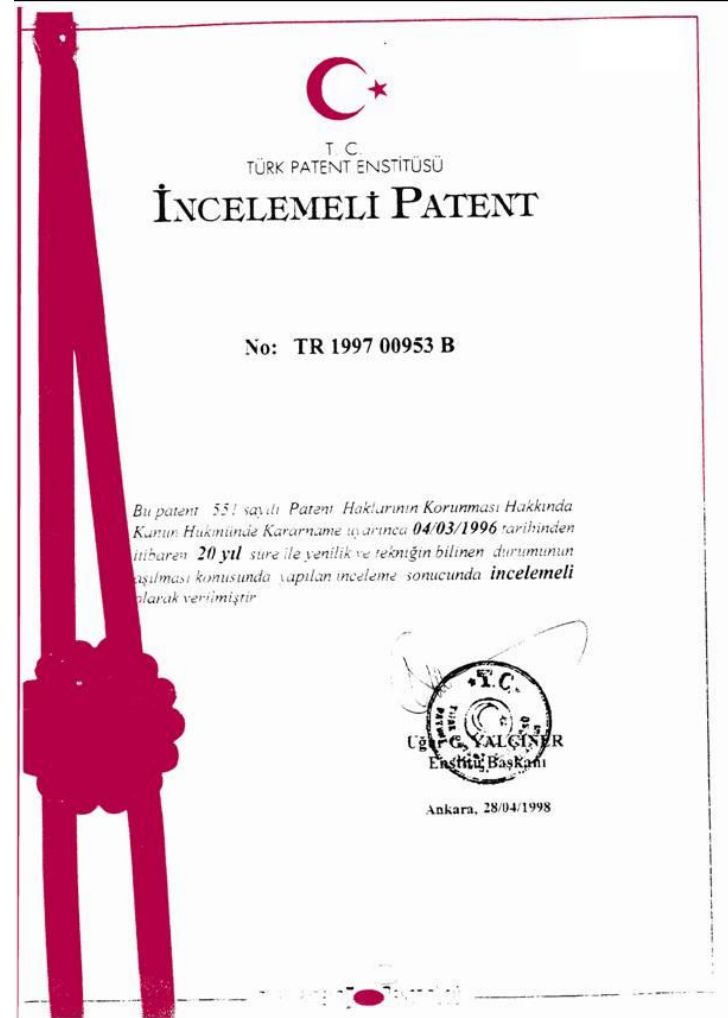

Patent kavramı endüstriyel ve ticari **hayatın kilit unsurlarından** biri haline gelmiştir

Patent Nedir?

Kanundaki koşulları taşıyan bir buluş için verilen yazılı belge.

Patent, buluş sahibinin çözümünü, **belirli bir zaman dilimi** içinde, yasal hükümler çerçevesinde koruma altına aldığını gösteren belgedir.

Patent Nedir?

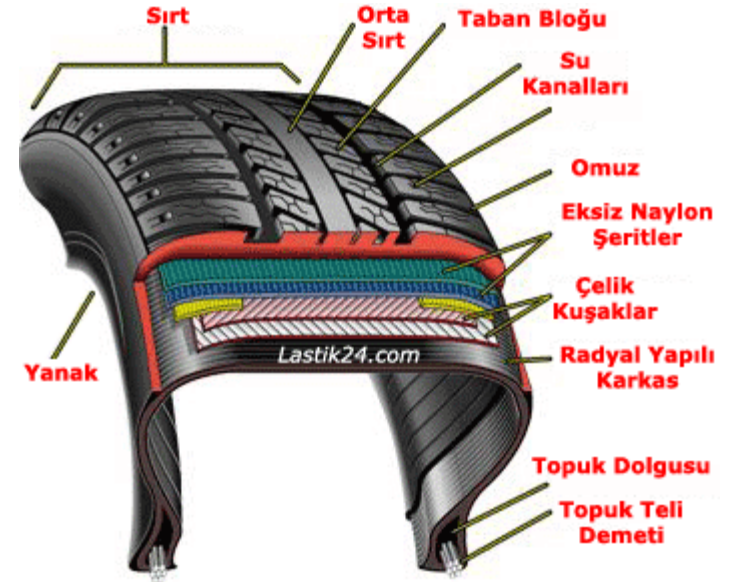
Buluşlar için sınırlı bir süre izinsiz olarak
Ürettirmeme,
Kullandırmama,
Elde bulundurmama,

gibi haklar tanıyan devlet/otorite tarafından verilen **negatif bir haktır**.

Neler Patentlenebilir?

- Ürünler
- Ürünü üretmek için aletler
- Ürün üretim metodları
- Ürünün kullanımı

Patent sisteminin rolü nedir?

- Teknolojik inovasyonu teşvik etmek
- Rekabeti ve yatırımı teşvik etmek
- Bilginin yayılmasını desteklemek
- Teknoloji transferini teşvik etmek

Patent Verilemeyecek Konular

Buluş niteliğinde olmadıkları için patent verilemeyecek konular şunlardır;

1. Keşifler, Bilimsel teoriler ve matematik metotları

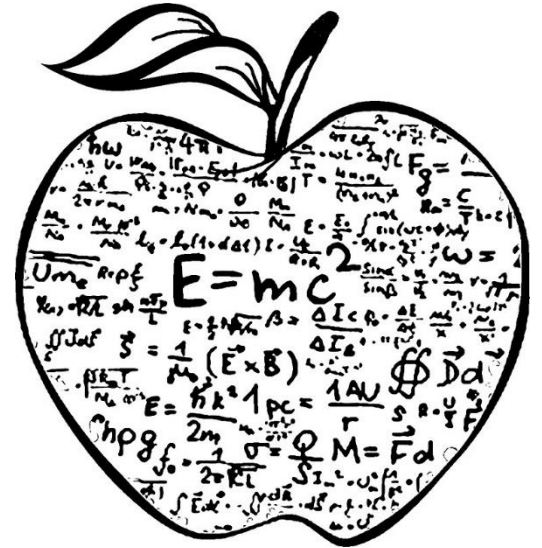
Keşif; zaten var olan bir şeyin tanınması, farkına varılması anlamına gelir. İnsanoğlu keşif ile bir tespitte bulunurken; buluş ile daha önceden o şekliyle var olmayan bir şeyi yapmakta ya da o şekle değiştirmekte, maddi dünyada bir değişiklik ortaya çıkarmamaktadır.

Patent Verilemeyecek Konular

Bilimsel teoriler, uygulamaları olmadığı sürece teknik nitelikten yoksun, **soyut fikirler** olarak kabul edilirler.

$E=mc^2$ formülüne patent alınamaz. Ancak bu formülün ortaya koyduğu ilkelerden yararlanarak bir makine yapılır veya bir yöntem geliştirilirse bunun için patent verilebilecektir.

Patent Verilemeyecek Konular

Matematik metotları için, doğa kuralları oldukları, zaten var oldukları, yapılanın var olanın keşfedilmesinden ibaret olduğu söylenebilir.

Bir bölme işleminin kısa yoldan yapılması yöntemi buluş sayılmaz iken, hesaplamalarını bu yöntemi kullanarak yapan bir hesap makinesi patente konu olabilecektir.

Patent Verilemeyecek Konular

2. Zihni ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin, plan usul ve kurallar

- İnsan zihnine yönelmiş usuller olduğundan her seferinde aynı şekilde tekrarlanabilmeleri mümkün değildir. Zihni faaliyetler olduklarından patent ihlalinin tespiti ve izlenmesi güçtür.
- Dil öğrenme yöntemi, bulmaca çözme yöntemi, bir oyun veya ticari bir işletmeyi organize etmek için planlar buluş değildir. Ancak, dil öğretmek, bulmaca çözmek, bir planı uygulamak veya oyun oynamak için yeni bir cihaz buluş olabilir

Patent Verilemeyecek Konular

3. Bilgisayar programları

Zihni faaliyetler, iş faaliyetleri veya oyunlara ilişkin plan, kural ve yöntemleri gerçekleştiren bilgisayar programları, kaynak ve nesne kodları teknik karakter olarak kabul edilmediklerinden dolayı buluş olarak değerlendirilmemektedir.

Örneğin; Muhasebe Programı, açık artırma metodunu gerçekleştiren program vb. Ancak, teknik bir problemi çözen yöntemi gerçekleştiren bilgisayar programı veya bilgisayar programını içeren cihaz patent ile korunabilmektedir. Örneğin, iki mobil cihazı arasında daha hızlı veri iletişimini sağlayan yöntemi gerçekleştiren bilgisayar programı, bir işletim sisteminde kaynak dağılımını gerçekleştiren program veya veri şifrelemesini sağlayan program vb.

Patent Verilemeyecek Konular

4. Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar

- Romanlar, tablolar, heykeller buluş değildir. Telif hakları kapsamında koruma altına alınabilirler.

Patent Verilemeyecek Konular

5. Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi ve sunulması usulleri, zihni nitelik taşıdığından, teknik yönü bulunmayan yöntemler, usuller oldukları için patentlenemezler.

Patentle Korunamayacak Buluşlar

Buluş niteliği taşımasına rağmen aşağıdaki niteliklere sahip konular buluş olarak korunamazlar.

- Kamu düzeni veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar
- Mikrobiyolojik işlemler ve bu işlemler sonucunda elde edilen ürünler hariç olmak üzere, bitki çeşitleri veya hayvan ırkları ile bitki veya hayvan üretimine yönelik esas olarak biyolojik işlemler
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi ve tedavi usulleri ile insan, hayvan vücudu ile ilgili teşhis usulleri
 - Usuller korunamazken bu usullerin gerçekleştirilmesine yardımcı olan ekipmanlar patentlenebilmektedir.

Patentle Korunamayacak Buluşlar

- Oluşumun veya gelişimin çeşitli aşamalarında insan bedeni veya bir gen dizisi veya kısmi gen dizisi de dahil olmak üzere insan bedeninin ögelerinden birinin sadece keşfi
- İnsan klonlama, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınai ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir katkı sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar

Patentlenebilirlik Kriterleri

Bir BULUŞUN;

Patent belgesi alması için;

- Yenilik,
- Tekniğin bilinen durumunun aşılması (Buluş Basamağı),
- Sanayiye Uygulanabilirlik

Faydalı Model belgesi almak için ise;

- Yenilik,
- Sanayiye Uygulanabilirlik
- kriterlerinin sağlanması gerekmektedir.

Yenilik

- **Dünya** üzerinde benzer ürünlerin olmaması

TÜRKİYE DEĞİL

**Dünyada
YENİLİK**

Yenilik

- Tekniğin bilinen durumuna dahil olmayan buluşlar **yenidir.**
- Tekniğin bilinen durumu, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce, buluş konusunda dünyanın herhangi bir yerinde **toplumca erişilebilir** yazılı ya da sözlü tanıtım, kullanım veya bir başka yolla açıklanan bilgilerden oluşur.

Yenilik

- Başvurusu yapılan buluş hakkında bazı şahıslar bilgiye sahipse, ancak bu bilgiler **kamuya intikal etmemişse**, bilgiler “toplumca erişilebilir” değilse buluş yine de **yenidir**.
- Patent başvurusunu ilk yapan patent almaya hak kazanacaktır. Ancak başvuru tarihinden önce buluşun topluma açıklanmamış olması gerekir.
- Açıklama yalnızca yazılı değil her şekilde olabilir.
- Açıklama dünyanın herhangi bir yerinde yapılmış olabilir. Dünya üzerinde benzer ürünlerin olmaması gerekir.

Her şekilde yenilik kriteri ortadan kalkacaktır.

Yenilik

- Bir buluşa patent verilmesini etkileyecek nitelikte olmakla birlikte, başvuru tarihinden önceki 12 ay içinde veya rüçhan hakkı talep edilmiş ise rüçhan hakkı tarihinden önceki on iki ay içinde **“başvuru sahibi ile illiyet içinde”** bir açıklama yapılmış olması buluşa patent verilmesini etkilemez.
- Dolayısıyla yenilik kriteri başvuru sahibi için geriye dönük **12 aydır.**

Yenilik

Yenilik kriterini etkileyecek açıklamalara/delillere örnekler:

- Patent - FM sahibinin beyanları (12 ay kuralı dışında)
- Önceki tarihli patent dokümanları
- Bilimsel yayınlar
- Katalog ve broşürler
- Fatura (O ürüne ait olduğunu göstermeli)
- Gazete Haberi
- Müze, fuar vb. alanlara sergilemeler

Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması

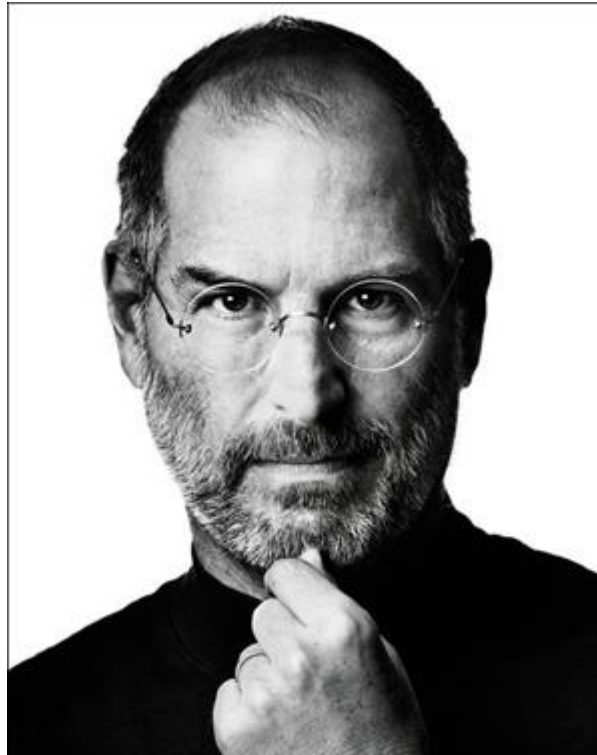
BULUŞ BASAMAĞI

Var olan
bilgiden,
çıkarılamayan
“ben nasıl
düşünemedim”
dedirten sonuç

Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması - Buluş Basamağı

- Buluş, **ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan** aşıkâr bir şekilde çıkarılamayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmiş ise, tekniğin bilinen durumunun aşıldığı kabul edilir.
- Tekniğin bilinen durumunun aşılp aşılmadığının belirlenmesinde ölçüt, buluşun ilgili olduğu teknik alandaki bir uzmanın bilgisidir.

Kim Bu Teknik Alandaki Uzman ?

???

Teknik alanda uzman kiři kimdir ?

- Ortalama bilgi ve kabiliyete sahip
- Tekniğin bilinen durumuna vakıf olan ve mevcut her bilgiye erişebilir olan
- Buluş yapma yeteneği olan değil, işi ile ilgili pratik çözümü amaçlayan
- Teknik alandaki dikkatli bir uygulamacıdır.

Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması - Buluş Basamağı

- Patent her yeni veya farklı olan buluşlara değil, **nitelikli ve önemli sayılan farklılıklara** verilir.

Diğer bir ifade ile;

- Patent verilmeye değer **buluş ile alelâde teknik beceri** kullanılarak varılan sonucun ayrılması gerekmektedir.

Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması - Buluş Basamağı

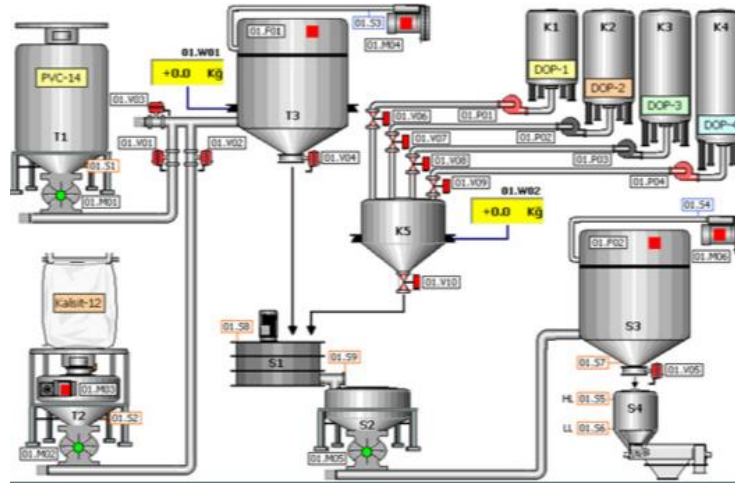
- Ürün performansı ve verimlilik artışı sağlama,
- Daha ucuz ve daha ekonomik üretim sağlama,
- İmalat hızı, ürün kalitesi ve standartlılığı ile ilgili uzun süredir mevcut olan ihtiyacı karşılama,
- Taklit edilme isteği oluşturma,
- Sektörde bu buluşu görmeden önce yapılan çalışmalardan bu buluşun öngörülelemeyeceği

Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması - Buluş Basamağı

- Daha önce çözülmeye çalışılan ama çözülemeyen problemi çözme,
- Daha önceden sağlanamamış bir şekilde bir avantaj sağlama,
- Hiç tanımlanmamış bir problemi bulma ve çözme,
- Uzmanlık dünyasında kabul görmesi ve beğeni kazanması,

Sanayiye Uygulanabilirlik

- Tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olmalıdır.
- Temel bilim kurallarına aykırı olmamalıdır.
- Çalışabilir bir buluş olmalıdır.

Tekniğin Bilinen Durumu

Buluş

- ☒ Yenilik
- ☒ Buluş Basamağı
- ☒ Sanayide uygulanabilirlik

Tekniğin Bilinen Durumu

Buluş

- ☒ Yenilik
- ☒ Buluş Basamağı
- ☒ Sanayide uygulanabilirlik

Tekniğin Bilinen Durumu

Buluş

- ☒ Yenilik
- ☒ Buluş Basamağı
- ☒ Sanayide uygulanabilirlik

Tekniğin Bilinen Durumu

Buluş

- ☒ Yenilik
- ☒ Buluş Basamağı
- ☒ Sanayide uygulanabilirlik

Türkiye’de Patent Mevzuatı

- **Patent Haklarının Korunması Hakkında Mülga 551 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname:** 27 Haziran 1995 yılında yürürlüğe girmiştir. Sınai mülkiyet kanunu ile beraber yürürlükten kaldırılmıştır.
- **6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu:** Marka, Patent, Tasarım ve Coğrafi işaretlere yönelik hakların korunması amacıyla 10.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren kanundur.

Türkiye’de Patent Mevzuatı

- **Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası mevzuatlar**
- **Paris Sözleşmesi** : Marka, patent ve tasarım hakları başta olmak üzere sınai mülkiyet kapsamındaki temel ilkelerin belirlendiği, 1883 yılında hazırlanmış olan bir bildirgedir.
- **Patent İşbirliği Antlaşması (PCT)** : Bir buluşun birden çok ülkede korunması istendiği takdirde, bunu kolaylaştırmak ve ekonomik bir hale getirmek amacıyla üye ülkelerin yapmış olduğu bir anlaşmadır. 148 üyesi bulunmaktadır.
- **Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC)**: Buluşların korunması konusunda Avrupa ülkeleri arasında işbirliği oluşturmak ve patent verilmesi işlemini tek bir prosedürle yapmak amacıyla 05 Ekim 1973’te imzalanmıştır. 40 üye ülke bulunmaktadır.

Patent Belge Türleri

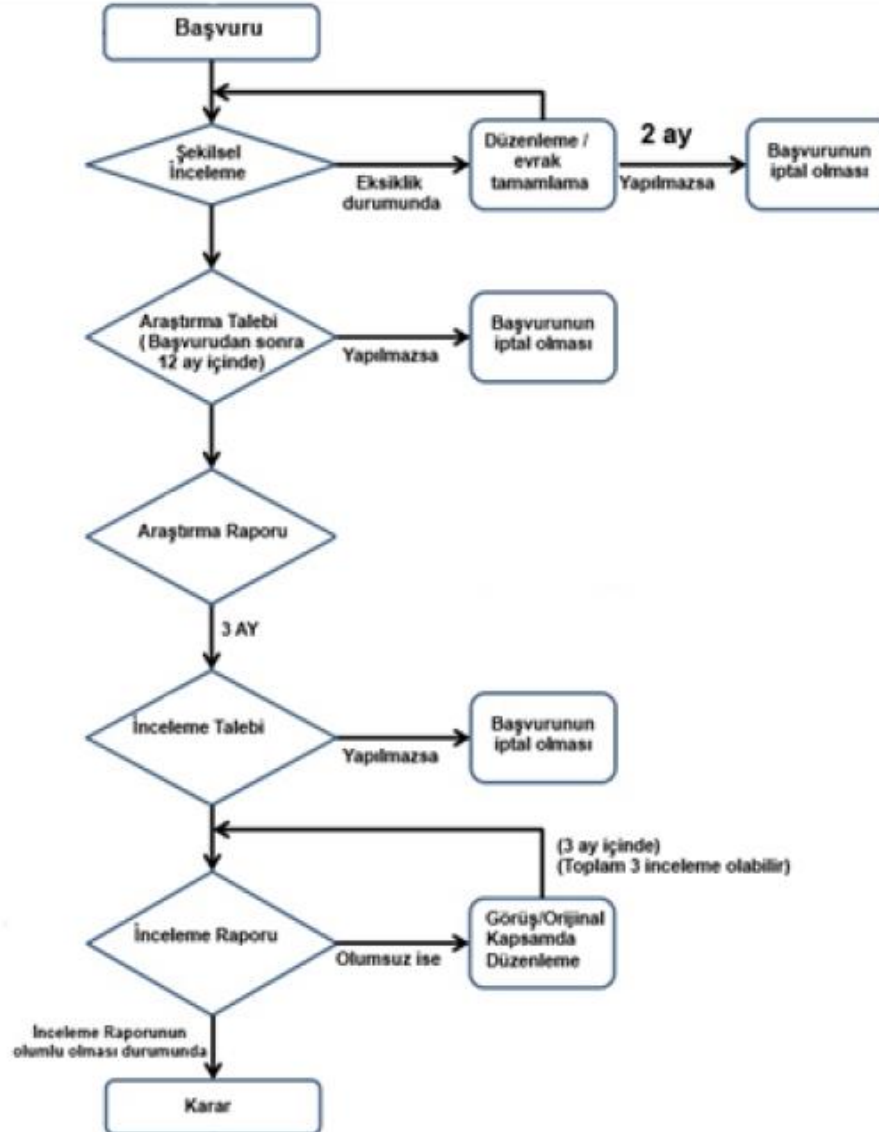
- Patent – 20 Yıl Koruma
- Faydalı Model – 10 Yıl Koruma

İncelemeli Patent

- Yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterine sahip olan buluşlara verilen ve **20 yıl** süre ile koruma hakkı sağlayan patent sistemidir.
- Araştırma ve inceleme işlemlerine tabidir.
- İnceleme sonucu, buluşun patentlenebilirlik kriterlerine sahip olmadığı yönünde karar verilirse, başvuru olumsuz sonuçlanmaktadır.

PATENT BAŞVURUSU SÜRECİ

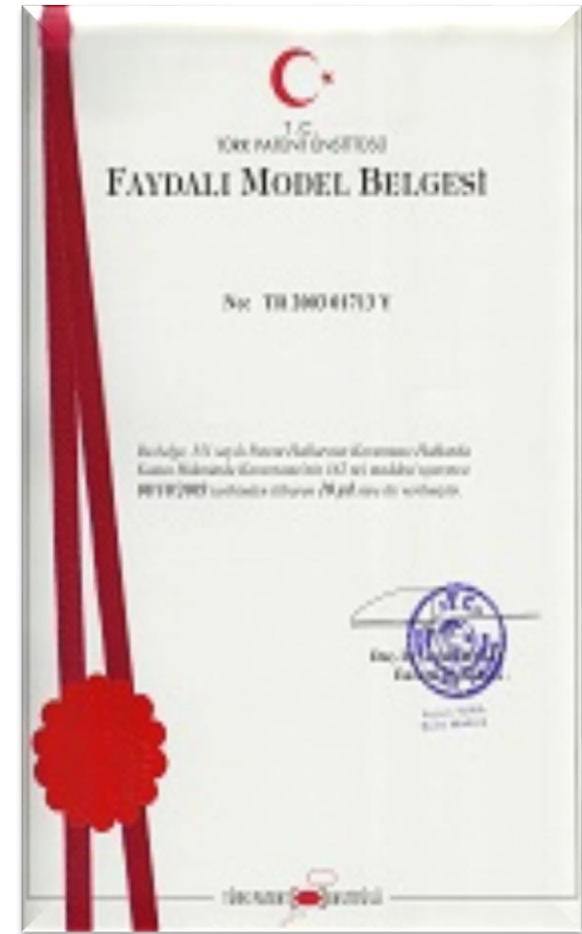
PATENT BAŞVURUSU – İNCELEME

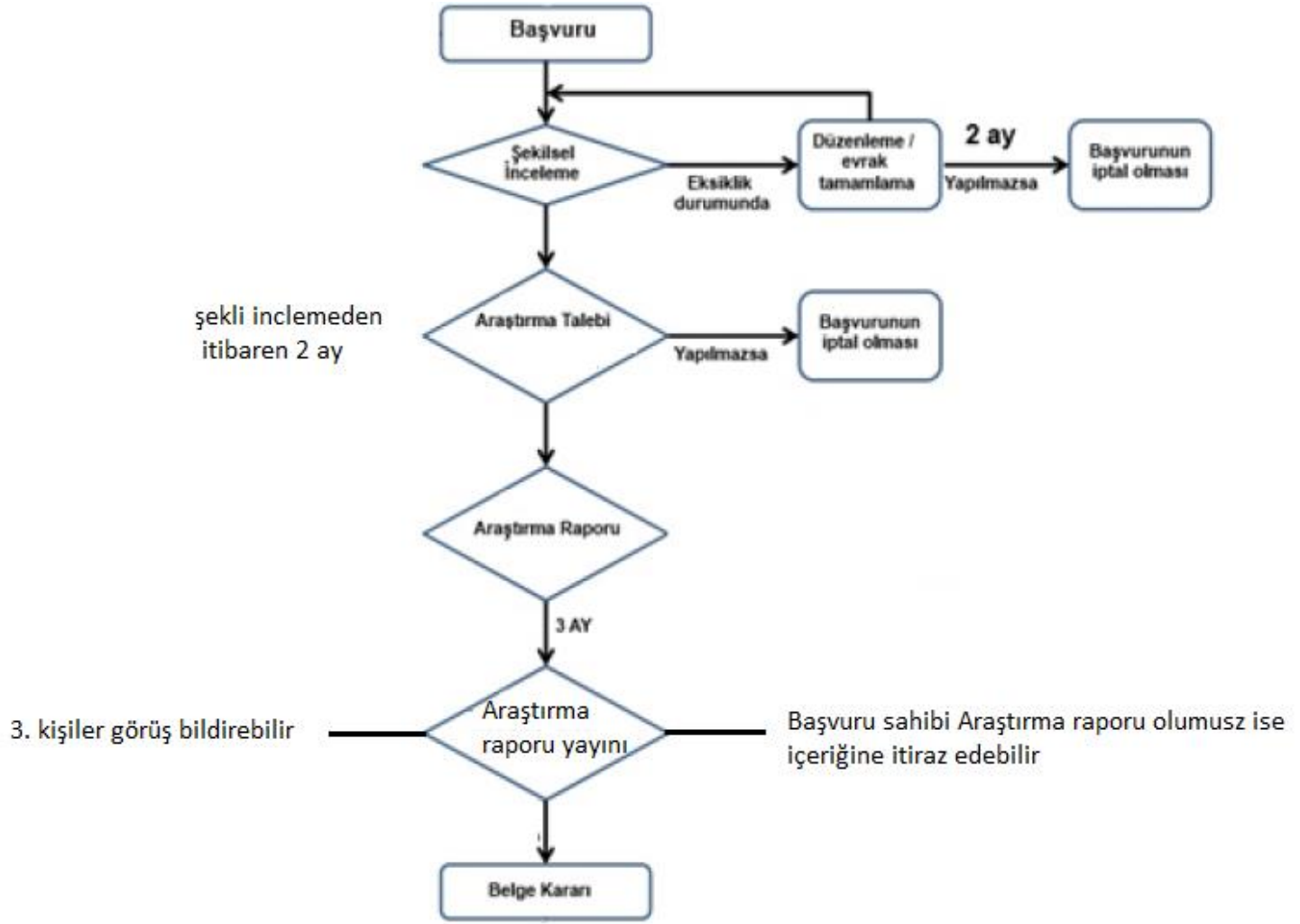
Faydalı Model

Yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerinin **10 yıl** süre ile buluş konusunu tekeline tutmaları için verilen haktır.

Faydalı model başvurularında yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik kriterleri aranırken, buluş basamağı kriteri aranmamaktadır.

FAYDALI MODEL SÜRECİ

Faydalı modelin avantajları

- Yalnızca yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik kriterleri aranmaktadır.
- Patent başvurularına göre daha kısa sürede belgeye bağlanmaktadır.
- İnceleme işlemleri olmadığı için patent başvurularına göre düşük maliyetlidir.
- Bir faydalı model başvurusu, patent başvurusuna dönüştürülebilir.
- Patent belgesinin sağladığı tüm kanuni hakları sağlamaktadır.

Faydalı modelin dezavantajları

- Usuller ve bu usuller sonucu elde edilen ürünler; kimyasal maddeler ve ilaçlar faydalı model ile korunamaz.
- Koruma süresi, patente göre daha kısadır.
- Tescilinin sadece beyan esasına dayanması yeni olmayan buluşların dahi korunmasına yol açabilmektedir. Bu durum kötü niyetli başvuru sahipleri için bir avantajdır.

Patent vs. Faydalı Model

	Patent	Faydalı Model
Yenilik	✓	✓
Buluş Basamağı	✓	X
Sanayiye Uygulanabilirlik	✓	✓
Usuller ve Usuller Sonucunda Elde Edilen Ürünler Kimyasal Maddeler	✓	X
Araştırma	✓	✓
İnceleme	✓	X
Koruma Süresi	20 Yıl	10 Yıl
Tescil süresi	~42 Aydan 27 aya	~17 aydan 7 aya

Patent hakkının sona ermesi

Patent hakkı aşağıdaki sebeplerden birinin gerçekleşmemesi durumunda sona erer;

- Koruma süresinin dolması,
- Patent sahibinin patent hakkından vazgeçmesi,
- Yıllık ücretlerin ve ek ücretlerin öngörülen sürelerde ödenmemesi.

Patent Sahibinin şunları önleme hakkı vardır;

- Patent konusu ürünün üretilmesi, satılması, kullanılması, ithal edilmesi veya bu amaçlar için kişisel ihtiyaçtan başka herhangi bir nedenle elde bulundurulması
- Patent konusu olan bir usulün kullanılması
- Patent konusu usul ile doğrudan doğruya elde edilen ürünlerin satışa sunulması, kullanılması, ithal edilmesi veya bu amaçlar için kişisel ihtiyaçtan başka herhangi bir nedenle elde bulundurulması,
- Kullanılmasının yasak olduğu bilinen usul patentinin kullanılmasının üçüncü kişiler tarafından başkalarına teklif edilmesi

Patent Suçları ve Cezalar

Bir patentin ihlali sonucu uygulanacak cezai müeyyideler:

- 2-4 yıl arası **hapis** cezası,
- **50.000 \$**'a kadar para cezası,
- İşyerinin en az bir yıl **kapatma**,
- İşyeri sahibinin en az bir yıl süreyle **ticaretten men** edilme

Patentler Ulusaldır

- Türkiye’de patent koruması elde etmek için mutlaka TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜNE diğer ülkeler içinde o ülkenin patent ofislerine ayrı ayrı başvurmak gerekmektedir.

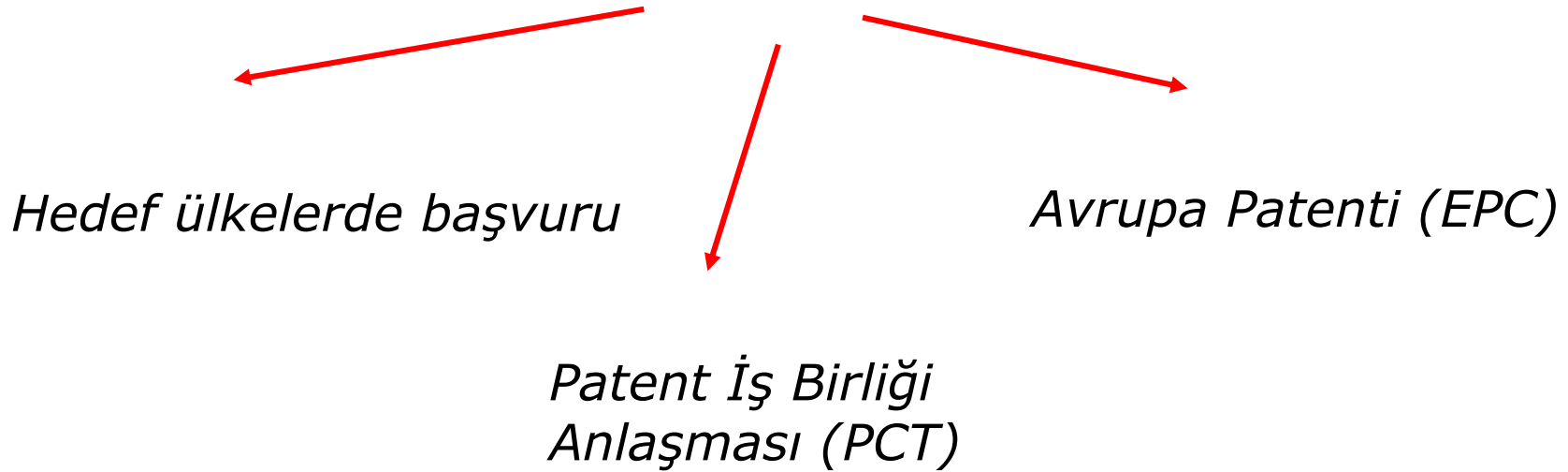

- Her patent sadece alındığı ülkenin sınırları içinde geçerlidir.

Patentler ancak tescil edildikleri ülkelerde korunur.

Firmalar ihracaat yaptıkları ülkelerde ve potansiyel olarak Pazar alanı olan ülkelerde Patentlerini tescil ettirmelidirler.

Yurt dışında patent tescili

Yurt dışı patent tescilinde başvuru için 1 yılı geçirmemek gereklidir.

Dinlediğiniz İçin
Teşekkürler